

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1539/2024
12.06.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, Марије Терзић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Божидар Николић, адвокат из ..., против туженог ДОО „ББ“ Фабрика бисквита, са седиштем у ..., чији је пуномоћник Миодраг Ракић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 291/24 од 21.02.2024. године, у седници одржаној 12.06.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 291/24 од 21.02.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу, Судска јединица у Кули П1 80/2022 од 01.11.2023. године, ставом првим изреке, одлучено је да се тужбени захтев тужиоца усваја. Ставом другим изреке, поништено је решење о отказу уговора о раду донето од стране директора туженог који је отказао тужиоцу уговор о раду број .. од 20.05.2021. године, са припадајућим анексима са даном престанка радног односа 13.01.2022. године па је тужени обавезан да тужиоца врати на рад. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 129.375,00 динара.

Апелациони суд у Новом саду је, пресудом Гж1 291/24 од 21.02.2024. године, одбио, као неосновану, жалбу туженог и потврдио пресуду Основног суда у Врбасу, Судска јединица у Кули П1 80/2022 од 01.11.2023. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, број 10/23), и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ни друге битне повреде на које ревидент у ревизији неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог засновао радни однос на основу уговора о раду од 20.05.2021. године, на радном месту „референт селекције и одржавања палета“, а потом је закључио више анекса уговора о раду за исто радно место. Решењем о отказу уговора о раду број .. од 13.01.2023. године, тужиоцу је отказан уговор о раду, са свим припадајућим анексима, због повреде радне обавезе учињење кривицом запосленог дефинисане чланом 179. став 2. тачка 1. Закона о раду у вези са чланом 66. став 1. тачка 2. алинеја 1. Правилника о раду, као и због непоштовања радне дисциплине дефинисане чланом 179. став 3. тачка 8. Закона о раду у вези са чланом 66. став 1. тачка 3. алинеје 2, 3, 22, 31, 38. и 47. Правилника о раду. Пре доношења побијаног решења тужени је доставио тужиоцу упозорење о постајању разлога за отказ уговора о раду број .. од 29.11.2021. године, чија садржина је идентична садржини решења о отказу уговора о раду број .. од 30.12.2021. године. Тужилац се писаним путем изјаснио на упозорење оспоравајући да је повредио радну обавезу и да није поштовао радну дисциплину. У Правилнику о систематизацији радних мест туженог од 14.10.2015. године, наведен је опис послова за тужиочево радно место и то: свакодневна селекција палета по врстама и добављачима у кругу фабрике; одговарање за правовремено и квалитетно извршавање делегираних активности у складу са стандардима квалитета и БЗНМР; за свој рад одговара шефу магацина сировина и амбалажа. Радно место тужиоца налазило се у оквиру магацина сировина и амбалажа у кругу фабрике, напољу под надстрешницом тако што му је радно време било од 6,00 до 14,00 часова, док је дневна пауза била од 8,00 до 8,30 часова. За своје потребе, тужилац је користио тоалет који се налазио у магацину готових производа, најближи његовом радном месту, у који је и упућен од стране послодавца. У ситуацијама када тужилац објективно (услед временских услова кише, зиме, снега, велике врућине и слично) није могао да ради напољу, требало је да борави у заједничкој просторији за одмор, у којим ситуацијама тужилац није добијао друга задужења од непосредно надређених. Код туженог не постоје посебна упутства, смернице или акти који прописују које температуре нису условне за обављање послова радног места на које је тужилац распоређен. Упутством за боравак, кретање и рад у радној средини послодавца код туженог, обележена је путања кретања пешака у близини места на којима се врши утовар и истовар виљушкарном, а таква путања постоји и у магацину готових производа на путу до тоалета које је тужилац користио. Након што је надређени тужиоцу, ВВ, са њим разговарао и указао му на пропусте у погледу изгледа радног места, тужилац је добио један дан да уреди простор, што је учинио и даље је радно место одржавао уредним. Тужени је сачинио службене белешке 18.06.2021. године и 20.07.2021. године, у којима је детаљно описао када је тужилац почињао са радом, када је одлазио на паузе, у којим временским интервалима и када је напуштао радно место. У тим белешкама није наведено да тужилац не обавља послове којима је задужен нити да временски услови нису објективно онемогућили рад на радном месту тужиоца конкретног дана, као ни да ли је у конкретно време тужилац био у просторијама за одмор или ишао у тоалет. Побижаним решењем тужиоцу је отказан уговор о раду јер је неблаговремено, несавесно и немарно извршавао послове на

којима ради што се огледа у чињеници да не одржава хигијену места рада, да сам одређује колико ће радних часова провести на раду, одлази и долази на радно место по свом нахођењу што утиче на неиспуњавање норме, показује потпуну незаинтересованост за обављање послова дефинисаних уговором. Као непоштовање радне дисциплине наведено је да касни на посао или напушта рад пре краја радног времена најмање три пута у року од шест месеци. Тужилац је, све време рада код туженог, поштовао радно време у смислу почетка и завршетка односно уласка и изласка из фабрике, а што се тиче његовог рада на радном месту, почињао је са радом 10, 20, 30-40 минута након 06,00 часова, што је у складу са уобичајеном праксом, стандардном код туженог, након што би попио јутарњу кафу, као и сви други запослени. Пре почетка рада, тужилац, када није имао друге послове, је време проводио у магацину готових производа где су се налазили и други запослени из тог сектора. У магацину сировина и амбалажа, где је радно место тужиоца, специфичан је почетак радног времена с обзиром да сменовађа који организује рад, због требовања које се у 6,30 часова предаје и уноси у систем, тек након тога распоређује радне задатке. Тужени није доказао постојање разлога за отказ уговора о раду пошто није доказао да је тужилац неблаговремено, несавесно и немарно извршавао своје послове и да није извршавао налоге руководиоца. Такође није доказао да тужилац није испуњавао дневну норму јер није доказао да је таква норма постојала нити постоји документација из које би се могло видети, на дневном нивоу, када и колико често тужилац није испуњавао дневну норму и колика је дневна норма уопште. Такође, тужени није доказао да је тужилац одлазио и долазио на посао по свом нахођењу, да је сам одређивао колико ће часова провести на раду, а што би довело до испуњења дневне норме. Супротно томе, током поступка је утврђено да је тужилац долазио на рад на време и одлазио на време са рада, а пошто је радио на отвореном, под надстрешницом, у ситуацији временских непогода, великих врућина и ниских температура, прекидао је рад и одлазио у просторију за одмор за које време није добијао друге радне задатке. У службеним белешкама у којима су утврђени тачни временски интервали када је тужилац одлазио са рада и када се враћао нису утврђене временске прилике у конкретној ситуацији које би биле од утицаја на сагледавање оправданости одласка тужиоца са рада, нити је наведено где се тужилац налазио у тим моментима, да ли у просторијама за одмор, у тоалету и слично. Такође је утврђено да је тужилац користи најближи тоалет, крећући се пешачком стазом која је обележена за ту намену, а да његово повремено кретање и изласци мимо обележене стазе нису били од утицаја на процес рада и безбедност.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев тужиоца усвојили на основу одредбе члана 179. став 2. тачка 1. у вези члана 179. став 3. тачка 8. и 180. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 ... 113/17), применом правила о терету доказивања и оценом доказа налазећи да је на туженом био терет доказивања чињенице да су постојали оправдани разлози за отказ уговора о раду тужиоцу, што он није доказао. По оцени нижестепених судова, тужилац, својим чињењем, није нарушио радну дисциплину прописану актом послодавца нити је његово понашање било такво да не може да настави рад код њега, што значи да је тужиоцу незаконито престао радни однос па је тужени дужан да га врати на рад на основу одредбе члана 191. Закона о раду.

По оцени Врховног суда, одлука нижестепених судова заснована је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 179. став 2. тачка 1. Закона о раду, ("Службени гласник РС", бр. 24/05 ... 113/17), прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако својом кривицом учини повреду радне обавезе и то: ако несавесно или немарно извршава радне обавезе. На основу одредбе члана 179. став 3. тачка 8. истог закона, послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца. Пре отказа уговора о раду послодавац је дужан, у случају члана 179. ст. 2. и 3. Закона о раду, на основу одредбе члана 180. став 1. тог закона, да запосленог, писаним путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање осам дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења. У упозорењу из става 1. овог члана закона, послодавац је дужан да наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе кој указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење.

У конкретном случају, тужилац је туженом, побијаним решењем, отказао уговор о раду и то: због повреде радне обавезе неблаговременим, несавесним и немарним извршавањем послова, неиспуњавањем норме, неодржавањем хигијене, (у смислу одредбе члана 179. став 2. тачка 1. Закона о раду), због повреде радне дисциплине учињене самовољним напуштањем радног места пре краја радног времена, враћања на рад према свом нахођењу и кашњењем на посао (члан 179. став 3. тачка 8. Закона о раду). Међутим, тужени није доказао постојање разлога за отказ уговора о раду које је ставио тужиоцу на терет. Супротно томе, у поступку је утврђено да је тужилац долазио на време на посао и са посла одлазио по истеку радног времена, а да је радно место (на отвореном – под надстрешницом), напуштао било ради одласка у тоалет у унутрашњи део постројења или у ситуацији када због временских услова (врућине или ниских температура) није био у могућности да ради на отвореном. Такође је утврђено да је тужилац, након што је упозорен на изглед свог радног места од стране непосредног руководиоца, исто средио и потом га редовно одржавао, као и да није добијао друге задатке и задужења сем оних који су му у опису радног места. Тужени није доказао да тужилац није испуњавао дневну норму пошто таква норма за тужиочево радно место није била утврђена, нити је доказао своје тврдње да је тужилац одлазио и долазио на посао по свом нахођењу.

Наводима ревизије туженог оспорава се правилност утврђеног чињеничног стања и оцена доказа, што је без утицаја на одлучивање, имајући у виду да ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања на основу одредбе члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, осим у случају из члана 403. став 2. тог закона, што овде није случај. Начело слободне оцене доказа прописано одредбом члана 8. Закона о парничном поступку, карактерише одсуство законом утврђених правила о избору доказа и њиховом рангирању према доказној снази. Суд у сваком конкретном случају, сходно резултату истраживања, слободно формира своје уверење о доказаним односно недоказаним чињеницама. С тим у вези, другостепени суд није утврђивао чињенице нити ценио доказе, већ је прихватио чињенично стање и оцену доказа учињену од стране првостепеног суда.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић